

Програмові вимоги атестації з ОП «Науки про Землю»

1. Добовий і річний рухи Землі та їх географічні наслідки.
2. Внутрішня будова Землі та історія її розвитку. Типи земної кори.
3. Теорія літосферних плит. Основні типи тектонічних структур материків.
4. Основні форми рельєфу суходолу. Генетичні типи рельєфу.
5. Закономірності розподілу планетарного рельєфу Землі.
6. Закономірності та причини розподілу температур приземного шару повітря у просторі земної кулі.
7. Зонально-регіональні закономірності розподілу атмосферного тиску у просторі земної кулі.
8. Типи вітрів. Загальна циркуляція атмосфери.
9. Повітряні маси і атмосферні фронти. Кліматичні пояси.
10. Гідросфера. Світовий кругообіг води. Розподіл вод гідросфери.
11. Географічна оболонка Землі, її склад, межі, будова.
12. Основні закономірності географічної оболонки.
13. Гіпсометрія і орографія найбільших форм поверхні України.
14. Тектонічна будова території України.
15. Морфоструктурний та морфоскульптурний рельєф України.
16. Розподіл сонячної радіації та радіаційного балансу у межах території України.
17. Розподіл середньомісячних температур у межах території України.
18. Розподіл середньорічної кількості опадів та зволоження у межах території України.
19. Загальні риси річкової системи України.
20. Поширення озер і боліт у межах території України.
21. Ґрунтовий покрив території України.
22. Рослинний покрив і тваринний світ території України.
23. Зміна основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини на території України. Природоохоронні території. Заповідники і національні природні парки.
24. Фізико-географічне районування України. Природні комплекси Східноєвропейської рівнини.
25. Геоморфологічне районування Українських Карпат. Особливості рельєфу окремих геоморфологічних районів.
26. Поверхневі і підземні води Українських Карпат.
27. Загальна фізико-географічна характеристика Кримських гір.
28. Природні комплекси Чорного та Азовського морів.
29. Природні умови Тихого океану.
30. Природні умови Атлантичного океану.
31. Природні умови Індійського океану.
32. Природні умови Північного Льодовитого океану.
33. Загальна фізико-географічна характеристика Африки.
34. Загальна фізико-географічна характеристика Австралії.
35. Загальна фізико-географічна характеристика Антарктиди.
36. Загальна фізико-географічна характеристика Південної Америки.
37. Загальна фізико-географічна характеристика Північної Америки.

38. Загальна фізико-географічна характеристика Європи.
39. Загальна фізико-географічна характеристика Азії.
40. Охарактеризуйте вплив на клімат Африки океанічних течій.
41. Дайте характеристики несприятливим кліматичним явищам та фізико-географічним процесам України.
42. Охарактеризуйте структурно-генетичні риси річкових терас.
43. Дайте визначення та охарактеризуйте морфологічні одиниці ландшафту.
44. Охарактеризуйте закономірності атмосферної циркуляції Землі.
45. Охарактеризуйте принципи фізико-географічного районування.
46. Охарактеризуйте роль материкового зледеніння у формуванні рельєфу Євразії.
47. Охарактеризуйте основні тектонічні структури Євразії.
48. Охарактеризуйте генетичні типи рельєфу.
49. Особливості диференціації ґрунтового покриву світу.
50. Типи клімату Європи, їх особливості.
51. Газовий склад атмосфери.
52. Температурна шкала Кельвіна .
53. Середня глобальна температура Землі та рівні світового океану.
54. Роза вітрів.
55. Атмосферний тиск.
56. Атмосферний тиск в тропосфері.
57. Циклон і антициклон.
58. Як утворюються кислотні дощі.
59. Що таке один Паскаль.
60. Основні гази що утворюють кислотні дощі.
61. Температурна стратифікація атмосфери.
62. Які процеси мають місце в атмосфері при проходженні сонячного промені.
63. Озоновий екран планети Земля.
64. Смог. Як він утворюється.
65. Як вимірюється напрямок і швидкість вітру.
66. Які сполуки відносять до озоноруйнівних.
67. Вологообмін в атмосфері.
68. Формула переходу від Кельвіна до Цельсія.
69. Парниковий ефект.
70. Основні парникові гази.
71. Основні характеристики вологості повітря.
72. Можливі профілактичні способи захисту атмосфери від кислотного забруднення.
73. Можливі засоби захисту озонового шару.
74. Прямий і непрямий вплив кислотних дощів.
75. Типи клімату характерні для України.
76. Температурна шкала Цельсія.
77. Температурна шкала Форенгейта.
78. Відстань від Сонця до Землі.
79. Перламутрові хмари.
80. Сріблясті хмари.

81. Предмет і завдання, складові частини гідрології.
82. Поняття про гідросферу.
83. Походження води.
84. Розподіл води на земній кулі.
85. Основні фізичні і хімічні властивості води.
86. Колообіг води.
87. Водний баланс і його складові.
88. Статистичні характеристики стоку.
89. Гідрометричні характеристики.
90. Одиниці вимірювання стоку та складових водного балансу.
91. Організація гідрометричних робіт. Рівні води. Водомірні пости та їх типи. Спостереження за рівнем води.
92. Способи визначення глибини та витрат води.
93. Вимірювання і обчислення швидкостей течії, витрат води.
94. Формування гідрографічної сітки і річкових систем.
95. Басейн річки. Морфологія річки та її басейну.
96. Долина річки та її елементи Русло та його характеристики.
97. Живлення річок. Водний режим, його фази.
98. Річковий стік і його характеристики. Розподіл стоку на території і в часі.
99. Твердий стік. Річкові наноси. Селі.
100. Загальна характеристика, походження і розвиток озер.
101. Морфометричні характеристики озер.
102. Водний баланс і рівневий режим озер.
103. Термічний, хімічний і льодовий режим озер.
104. Водосховища: створення і характеристика.
105. Гідрологічний режим водосховищ. Водний баланс озер і водосховищ. Господарське значення озер і водосховищ.
106. Гідрологія боліт, підземних вод і льодовиків.
107. Водні ресурси України, їх використання і охорона.
108. Утворення і типи боліт. Поширення боліт у різних кліматичних зонах.
109. Гідрологічний і термічний режим боліт. Вплив боліт на річковий стік.
110. Підземні води: поняття, походження, розповсюдження.
111. Види води в породах різних фізичних і водних властивостей. Рух підземних вод.
112. Утворення і типи льодовиків. Танення і робота льодовиків. Поширення та значення льодовиків.
113. Водні ресурси і водний фонд. Використання водних ресурсів. Охорона водних ресурсів.
114. Основи водного законодавства. Служби, відповідальні за якість води.
115. Забруднювачі води. Самоочищення води у водоймах. Створення замкнених водозбірних систем.
116. Основні методи і способи механічного, хімічного, фізико-хімічного і біохімічного очищення стічних вод. Очисні споруди.

Перелік рекомендованої літератури

1. Божок А.П. Картографія: підручник / А.П. Божок, А.М. Молочко, В.І. Остроух; під ред. А.П. Божок. – К: Вид.-полігр. центр “Київський університет”, 2008. – 271 с.
2. Влах М. Р. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібн. для самостійної роботи студентів / М. Р. Влах, Л. І. Котик. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. — 120 с.
3. Геологія з основами геоморфології: підручник для екологічних і географічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Г.І. Рудько, О.М. Адаменко, О.В. Чепіжко, М.Д. Крочак. – Чернівці : Букрек, 2010. – 400 с.
4. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: Теорія і практика Навчальний посібник. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2008. - 168 с.
5. Дудка І. Г. Ландшафтознавство: практикум / Дудка І. Г. К.: КНТ, 2015.
6. Жупанський Я.І. Історія географії в Україні: Посібник / Я.І. Жупанський. – К., 2006. – 275 с.
7. Іванов Є. А. Гірничопромислові геосистеми Західного регіону України. / Г. І. Рудько, Є. А. Іванов, І. П. Ковальчук. – Київ–Чернівці: Букрек, 2019. – Т. 1. – 464 с.
8. Іванов Є. А. Гірничопромислові геосистеми Західного регіону України. / Г. І. Рудько, Є. А. Іванов, І. П. Ковальчук. – Київ–Чернівці: Букрек, 2019. – Т. 2. – 376 с.
9. Кілінська К.Й. Фізична географія Карпато-Подільського регіону України: навч.-метод. посібник / Клавдія Кілінська; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: ЧНУ, 2011. - 231 с.
10. Книш М. М. Глобальні проблеми людства: навчальний посібник./ Книш М. М., Котик Л. І.- Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015.
11. Костів Л. Я Фізична географія материків і океанів. Африка : навч.-метод. посібник / Л. Я. Костів. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 184 с.
12. Кобернік С.Г. Географія. Довідник + тести / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко.– К.: Абетка, 2017.-644 с.
13. Корнус О. Г. Історична географія : навчальний посібник / О. Г. Корнус ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – 156 с.
14. Лозинський В. В., Андрейчук Ю.М. Картографо-топографічний словник-довідник [Текст] : навч. посіб. / В. В. Лозинський, Ю. М. Андрейчук ; за науковою редакцією професора І. П. Ковальчука. — Київ ; Львів : НУБІП Україна ; ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. — 256 с.
15. Маринич О. М. Фізична географія України: підручник/ О.М.Маринич, П.Г.Шищенко. - 3-тє вид., стер. - К. : Знання, 2006. - 511 с.
- 16.Мащенко О.М. Загальне землезнавство.Навчальний посібник. – Полтава: ПДПУ, 2010.- 73 с.
17. Методи геоморфологічних досліджень : навч. посібник / Галина Байрак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018.
- 18.Міхелі С.В. Основи ландшафтознавства Курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. - Київ - Кам'янець-Подільський: "Абетка-НОВА", 2002. - 184 с.
19. Олійник Я. Б. Загальне землезнавство: підручник / Я. Б. Олійник, Р. П. Федорищак, П. Г. Шищенко. - К. : Заня-Прес, 2008. - 342 с.
- 20.Основи геоморфології: навчальний посібник/ уклад. О. І. Ситник, Д. О.

- Панкратенкова. - Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016.-166 с.
21. Панасенко Б.Д. Фізична географія материків та океанів Навчальний посібник. В 2 ч. Вінниця: ГПАНІС, 2001. - 410 с
22. Пестушко В.Ю. Загальна географія / В.Ю. Пестушко, Уварова Г.Ш. – К.: Генеза, 2006.
23. Природничо-географічне моделювання : підручник / В.М. Самойленко, І.О. Діброва. – Київ : Ніка-Центр, 2019. – 320 с.
24. Свинко Й. М., Сивий М. Я. Геологія: Підручник // Й. М. Свинко, М. Я. Сивий — К.: Либідь, 2003. — 480 с.
25. Стадник О. Географія: Комплексне видання / О.Г. Стадник.- Літера, 2017.- 416 ст.
26. Стельмах, О. Р. Геоморфологія та четвертинна геологія : конспект лекцій / О. Р. Стельмах. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. - 122 с.
27. Стецюк В.В., Ковальчук І.П. Основи геоморфології Навчальний посібник. - Київ: Вища школа, 2005. - 495 с.
28. Сучасне природокористування: суспільно-географічний контекст: Навчально-методичний посібник / О.Л. Дронова, С.П. Запотоцький. - К., 2018. - 214 с
29. Топографічне картографування . Навчальний посібник. / Л.М. Даценко, О.С. Гончаренко. - Київ.: 2019. - 88 с.
30. Топографія з основами геодезії: підручник / А.П. Божок, В.Д. Барановський, В.В. Білоус [та ін.]; за ред. А.П. Божок, А.М. Молочка. – К.: Вид.-полігр. Центр “Київський університет”, 2009. – 304 с.
31. Фізична географія світу: Конспект лекцій. Вип. 2 / М-во освіти і науки України, Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; Уклад. Л.А. Савранчук. - Чернівці : Рута, 2006. - 36 с.
32. Філоненко Ю. М. Геологія: навчальний посібник / Ю.М. Філоненко, О.А. Бездухов. - Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2012.
33. Шевченко Р. Ю. Картографія: Електронний підручник / Шевченко Роман Юрійович. — К.: ЦНМВ «Кий», 2015. — 230 с.
34. Шищенко П.Г. Фізична географія України / П.Г. Шищенко, Н.В. Муніч. – К.: Зодіак ЕКО, ВД «Освіта», 2011.